

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: HE 147/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja siihen liittyviksi laeiksi

Merituulivoima talousvyöhykkeellä

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Pääesikuntaa antamaan lausuntonsa viitteen asiassa.

Pääesikunta on antanut lausunnon puolustusministeriölle käsiteltävänä olevasta hallituksen esityksestä luonnoksen lausuntokierroksella. Työ- ja elinkeinoministeriö on ottanut puolustusministeriön lausunnossa esitetyt seikat tarkoituksenmukaisella tavalla huomioon jatkovalmistelussa. Pääesikunta esittää lausuntonaan talousvaliokunnalle seuraavaa.

Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa 15 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 22 §:n 1 momentin 2 kohtaa sekä 24 §:n 1 momentin 2 kohtaa on muutettu siten, että niissä otetaan kansallinen turvallisuus paremmin huomioon. Muutokset ovat Pääesikunnan näkemyksen mukaan tarpeellisia ja hyvin perusteltuja.

Keskeiset muutosesitykset

Esitykseen on lausuntokierroksen jälkeen lisätty puolustusministeriön kanssa yhteistyössä valmisteltu vaikutukset kansalliseen turvallisuuteen -kappale, jonka valmisteluun myös Pääesikunta on osallistunut. Pääesikunnan näkemyksen mukaan esityksessä on tunnistettu olennaiset kansalliseen turvallisuuteen liittyvät seikat. Pääesikunta painottaa, että lakiesityksen käytännön toimeenpanossa on kiinnitettävä huomiota kyseisten vaikutusten minimointiin. Hallituksen esityksen mukaan tämä toteutettaisiin lausuntomenettelyllä hyödyntämislupavaiheessa.

Pääesikunnan näkemyksen mukaan on tärkeää, että lausuntomenettelyssä varmistetaan lakiin kirjatun tiedonsaantioikeuden riittävä kattavuus, mikä mahdollistaa tarpeellisten tietojen saamisen. Pääesikunta huomauttaa, ettei esityksessä ole mainittu Puolustusvoimia yhtenä lausuntoja antavana tahona. Käytännössä Puolustusvoimat on se puolustushallinnon taho, joka kykenee parhaiten arvioimaan tuulivoimarakentamisen vaikutuksia kansalliselle turvallisuudelle. Lausuntomenettely

on merkityksellinen kansallisen turvallisuuden arvioinnissa, ja Puolustusvoimien rooli olisi siinä keskeinen.

Pääesikunnan näkemyksen mukaan esityksessä on myös asiallisesti tunnistettu tuulivoimarakentamisen vaikutukset erityisesti tutkien toimintaan ja toteaa, että toimiva tutkavalvonta on ensiarvoisen tärkeää Suomen alueellisen koskemattomuuden valvonnalle.

Lopuksi

Pääesikunta toteaa lopuksi, että kansalliseen turvallisuuteen liittyvät seikat tulisi varmistaa kaikessa tuulivoimarakentamisessa vallitsevassa turvallisuustilanteessa, joka tulevaisuudessakin näyttäytyy epävarmana.

Varatuomari Erik Jokinen
Sotilaslakimies, Oikeudellinen asiantuntijatukisektori
Pääesikunta, Oikeudellinen osasto